

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

SAAMBINDER

De bevinding van Kerstfeest [p.4]

Gereformeerde Gemeente Terwolde-De Vecht

21/12/2017
jaargang 96

nr **12**

Vanaf ongeveer 1865 worden er op verschillende boerderijen in de omgeving van Terwolde, Teuge en De Vecht kerkdiensten belegd. Uiteindelijk leidt dit in 1891 tot de instituering van een Kruisgemeente. Omdat er aan de kerkdiensten op de boerderijen nogal wat beperkingen verbonden zijn, betreft men in 1908 een nieuw kerkgebouw aan de Avernoordseweg in De Vecht. Nadat

het aantal zitplaatsen verschillende keren is uitgebreid, wordt het kerkgebouw in 1953 vervangen door nieuwbouw. In de loop der jaren moet ook dit kerkgebouw verschillende keren worden uitgebreid. Bij de laatste uitbreiding, in 2012, stijgt het aantal zitplaatsen tot 850. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 735.

Zacharias' kerstlied

Zacharias kan weer spreken. Maandenlang ging hij met een gesloten mond over de aarde. Hij moest inleven hoe bitter de zonde van het ongelooft is. Bitter in zijn Godonterend karakter, bitter ook in zijn vrucht.

*Om te verschijnen
dengenen die
gezetten zijn in
duisternis en
schaduw des doods...
Lukas 1:79*

Toen de blijde dag aanbrak van de geboorte van hun kindje, was Zacharias nog altijd stom. Pas bij de besnijdenis, op de achtste dag, werd zijn tong losgemaakt. Met dat hij de naam Johannes op het schrijftafeltje zette, maakte God zijn tong los. Johannes betekent 'God is genadig'. Gods Geest paste die woorden toe in Zacharias' hart. Toen ging hij spreken, beter gezegd, hij begon God te loven (Luk 1:64). Diepe verwondering vervulde zijn hart.

De lofzang van Zacharias begint bij God. Het lied is doortrokken van verwondering over Gods werk, Zijn Woord, Zijn eed, Zijn welbehagen (Luk 1:69, 70, 73, 78). Dragen de liederen die wij rond de Kerstdagen zingen ook dit stempel? En, beleven we wat we zingen?

Dikke duisternis

Zacharias zong over Gods genade. Aan wie schenkt de Heere deze genade? Daarover horen we in onze tekst. De Heere wil verschijnen aan mensen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods.

In sobere woorden vatte Zacharias de toestand van zijn ongelooft samen. Het woord duisternis tekent een zeer dikke duisternis. Het woord wordt ook gebruikt voor de doodstaat van de mens (Ef. 4:18, 5:8). Zonder de inleving van de duisternis van onze zonde, is er geen plaats voor het Licht des Levens.

Eenmaal sprak God dat er licht zou schijnen in de duisternis (2 Kor. 4:6). Diezelfde God is machtig en gewillig om het licht te laten

opgaan in duistere harten. Belijdt maar eerlijk hoe slecht het er met u voor staat. Erken Gods rechtvaardigheid als Hij u in uw duisternis laat liggen. En smeeek Hem om een straal van het Goddelijke licht in uw ziel.

Met het woord duisternis beleed Zacharias hoe het met hem gesteld was. Hij leerde de kracht van het ongelooft kennen. Zo groot was die kracht dat hij zei: Ik leefde zoals iemand in wie nooit het licht had geschenen. Zo duister was het. Nog een stapje verder gaat de priester in zijn lofzang. Over de duisternis van zijn ziel kwam een schaduw. Dat was de schaduw van de dood, de schaduw van Gods straf op de zonde. Als die schaduw over het leven valt, dan wordt het in de beleving van de ziel sterven. Wie dan zijn onverzoonde schuld ziet, siddert. Kennen we dit?

In Zichzelf bewogen

Tegen deze zwarte achtergrond klimmen de tonen van Zacharias' lofzang des te hoger. Hij gaat zingen over het werk Gods. God was van eeuwigheid in Zichzelf bewogen over Zijn uitverkorenen, liggend in de diepte van Adams val. Uit Gods eeuwige liefdeshart is een weg van zaligheid voortgekomen.

Zacharias zingt over de Opgang uit de hoogte. Dat is Christus, Die vergeleken wordt met een zonsopgang. De zingende priester noemt de Heere Jezus zelfs de Opgang uit de hoogte. Christus kwam voort uit Gods peilloos diepe zondaarsliefde. Als Christus uit onze begeerten zou moeten opkomen, dan was het verloren. Maar nu Hij de Opgang uit de hoogte is, is er een ruimte van zaligheid bij God vandaan.

De Opgang uit de hoogte zal verschijnen, zo zingt Zacharias. Wanneer? Op Gods tijd. Niet te vroeg, niet te laat. Wanneer is het Gods tijd? Dat kan de bange vraag zijn van een vermoeide ziel. Het kan ook de verlangende vraag zijn van een uitziend hart. Wanneer is het Gods tijd? Paulus schrijft: Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft. Het is Gods tijd als wij met al onze gerechtigheden aan een einde komen

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

In dit nummer

4 De bevinding van Kerstfeest

8 De taal der bevinding [26]

20 De reis naar Bethlehem

- 2** Zacharias' kerstlied
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [50]
- 6** Advent in de Heidelberger [3]
- 7** "Morgengedachten" en "Avondgedachten" [1]
- 8** De Christinnereis [7]
- 9** Dat wil zeggen
- 10** Pleegzorg en zorg voor elkaar [1]
- 11** Commentaar: Voor het leven
- 12** Christus, de Komende
- 13** Jeugdtribiek
- 14** Boeknieuws
- 15** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 17** Kerkdiensten

en God leren billijken in de straf van Zijn gerechtigheid. Daar zal de poort van Gods genade opengaan.

Openbaar maken

Zacharias zingt over de verschijning van Christus als Opgang uit de hoogte. Het woord 'verschijnen' betekent openbaar maken wat verborgen was. Hoe verborgen is Christus, al wordt Hij elke zondag gepredikt. Hoe onmogelijk is het om in Christus te geloven. Zo wordt dat beleefd.

Hoe verschijnt dan de Middelaar? Als Hij Zichzelf door het Woord openbaart als Zaligmaker. Dan verlicht de Heilige Geest het hart om Christus te kennen en in Hem te geloven. Deze verschijning is zeer gepast, want Christus is uitnemend gepast voor een gewonde ziel. Deze verschijning is ook zeer lieflijk. Is licht in de duisternis niet lieflijk en verkwikkend? Daarom is deze verschijning ook tot blijdschap. Hoeveel blijdschap klonk er in de stem van Andréas, toen hij tegen zijn broer Simon zei: 'Wij hebben gevonden den Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus'. In deze verschijning wordt de schuld bedekt, zwijgt de wet en is de ziel een ogenblik verlost van de kracht van de zonde.

Wat is de vrucht van deze verschijning in het hart? Verwondering over zo'n grote zaligheid. En aanbidding over de God van deze zaligheid. Deze verschijning vervult het hart met liefde tot zo'n gewillige Zaligmaker. Het hart wordt ook vervuld met verlangen om meer van Hem te mogen kennen, ja, om Zijn eigendom te mogen worden.

Ontdekkend licht

De dagen van Kerst naderen. Zonder deze Middelaar is het zo donker in ons leven. Smeek om het ontdekkende licht van de Heilige Geest, opdat u het waarachtige Licht, schijnende in de wereld, nodig zou krijgen.

Kent u de worsteling om het Licht des levens? Moet u inleven dat het net zo onmogelijk is om het licht in de ziel te laten opgaan, als het onmogelijk is om de zon te laten opgaan? Moet u inleven dat het niet alleen onmogelijk is, maar ook onverdiend is? Is het de taal van uw hart: Wie is Hij, dat ik in Hem geloven zou? Hoort dan de woorden van de Middelaar: Ik ben het Licht der wereld. Hij kwam in het duister om voor zondaren in het duister het licht te laten opgaan.

Onderwijs van vader Smytegelt [50]

Vr. Moeten wij met gedekt of ongedekt hoofd bidden?

Antw. Van een man moet het hoofd ongedekt zijn, 1 Kor. 11:4: 'Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd', en vers 7: 'Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is'. De vrouw daarentegen moet het hoofd niet ontbloten, zegt de apostel in dit hoofdstuk.

Vr. Welke gestalten zijn er verder?

Antw. De houding van 'de handen uitbreiden', gelijk koning Salomo, 1 Kon. 7: 'Hij breidde zijn handen uit voor de Heere, als hij dat gebed deed, toen hij het huis des Heeren gebouwd had'. Dan hebt ge ook het vouwen van de handen en de hand aan de mond houden. Gij zult dan gemeenlijk buigingen daarbij vinden. Als gij dat vindt, dat de hand aan de mond gehouden wordt, dan zegt Job in Job 31:27: 'En mijn hart verlost is geweest in het verborgen, dat mijn hand mijn mond gekust heeft'.

De handen uitbreiden beduidt een sterke begeerte naar de zaak, de sterke beweging daaromtrent, het verlangen naar de zaak. Als dat in eenvoudigheid geschiedt, zonder drukte, door beweging des harten en des geestes, zonder gemaaktheid tot de Vader en de Zoon, door de Geest, het gaat hun dan zo droog niet af.

Vr. Wat is het dan voor een gestalte, dat men de handen samenbrengt?

Antw. Het is de houding van een arme patiënt, die gekneveld en geboeid is, met de strop om de hals.

Vr. Wat is het: 'de ogen op te heffen naar de hemel'?

Antw. Dat is weer ingespannenheid, waar velen weer een grote gemaaktheid van maken, hetwelk niet deugt. Het is anders een teken van de allernauwste correspondentie met de ziel en het lichaam. Het geeft te kennen de verlegenheid en de begeerte om iets te ontvangen.

De ogen zijn de vensters, die niet zwerfende mogen zijn. Het is wel zo goed dat die gesloten zijn! Maar kan iemand het hart beter uitstorten als hij het oog op God gevestigd heeft, dan is het goed. Maar anders met het oog open te bidden en de kerk rond te kijken, of te loeren naar deze of gene, of naar de predikant, dat deugt niet. De tollenaar durfde zijn ogen niet eens op te heffen. En als het oog op God gevestigd is, als ziende de Onzienlijke, en als men met zijn ogen van het verstand naar binnen op het hart ziet, dan is het beter met het oog gesloten te bidden. Dat is dan te be-tuigen: 'Ik zou niet gaarne afgetrokken worden'. Ondertussen, met het oog open te bidden, is ook zoet, hetzij uit liefde, of uit verwondering, of uit verslagenheid, of uit zwarigheid van het werk.

(wordt vervolgd)

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

De bevinding van Kerstfeest

ds. A. Schot,
Nunspeet

In de eerste plaats valt de weerstand op, die wordt vermeld bij de komst van Christus in het vlees. Ieder jaar klinkt het weer als het Kerstevangelie wordt gelezen: ‘en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg’. Dit vers mogen we niet overslaan.

Er wordt in deze tijd van het jaar vaak gezongen ‘Nu syt wel-
lecome, Jesu lieve Heer’. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de Heere Jezus helemaal niet welkom was. Er waren er slechts enkelen die naar Zijn komst uitzagen. Het wonder van Kerst bleef verborgen voor het merendeel van het kerkelijk leven in die dagen. Blijkbaar ontbrak het bij velen aan noodzakelijke voorbereiding in het hart.

De kerstgeschiedenis leert ons overduidelijk dat het niet begint met het feit van de geboorte van Christus. Daar ligt een eerste belangrijke les voor het bevindelijke leven. De mens heeft de duisternis liever dan het licht. De mens van nature moet van de bevinding van Kerstfeest niets hebben. Ook de godsdienstige mens niet. De weerstand tegen de bevinding van Kerstfeest is een droeve werkelijkheid.

De wijze waarop Hij kwam

De wijze waarop de Middelaar kwam, is ook een prediking op zich. Hij werd geboren uit een arme, onbekende maagd. Wat weten we van Maria’s geschiedenis? Als afstammeling van David had ze wel een heerlijk verleden. Maar het huis van David was een afgehouden tronk geworden. Maria zingt in haar lofzang dat Hij de ‘nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien’. Christus liet Zich neerleggen in een kribbe. Hij gaat bij Zijn komst de hoogmoedigen en de machtigen voorbij en ziet juist de geringen en armen aan. Rondom Zijn kribbe scharen zich eenvoudige herders.

Dat leert ons hoe dit heilsfeit wordt toegepast. Christus openbaart Zich aan ellendige en arme zondaren. Deze mensen konden zichzelf niet meer helpen. Kerstfeest is een wonder en wordt ook als een wonder beleefd. Het heilsfeit van Kerst zal zich niet meer herhalen, maar we zeggen tegen onze kinderen: ‘De Heere Jezus moet in ons hart geboren worden’. En zo is het.

Bevindelijk wordt Kerstfeest ‘de openbaring van Christus’ genoemd. Dat is een voluit Bijbelse uitdrukking. Paulus schrijft

aan de Galaten: ‘Maar wanneer het Gode behaagd heeft... zijn Zoon in mij te openbaren’ (Gal. 1:15). Toen dat gebeurde, was er van de eigengerechtigheid van Saulus niets meer over. Onder de openbaring van Christus verstaan we het leren kennen van de Persoon van de Zaligmaker door Woord en Geest.

Het tijdstip waarop Hij kwam

Niet alleen de wijze, maar ook het tijdstip van de geboorte is een prediking op zich. Kerstfeest kwam precies op tijd. De Middelaar kwam in de volheid des tijds (Gal. 4:4). Het was de tijd in Gods raad bepaald. Maar de tijd was er ook helemaal rijp voor. Het Babylonische rijk en het Perzische rijk en het Griekse rijk van Alexander de Grote waren ten onder gegaan. Na lange oorlogen was de Pax Romana (de Romeinse vrede) aangebroken. Er was één taal, het eenvoudige Koine Grieks. Er waren goede wegen. Er bestond nog verdraagzaamheid, zodat de boodschap uitgedragen kon worden. Er was in de toenmalige wereld een zekere Heilandsverwachting, waar de boodschap bij aan kon sluiten. Kortom, al deze dingen hebben in de volvoering van Gods raad aan de komst van Christus moeten meewerken. Het was de meest geschikte tijd.

Dat heeft ons wat te zeggen. Het Kerstevangelie leert ons dat het Kerstfeest aanbreekt op Gods tijd. Al moet heel de wereld daarvoor in beweging komen, Gods raad zal bestaan. Kerstfeest leert ons dat de tijd rijp moet zijn. Vanuit hun persoonlijke bevinding zouden Simeon en Anna daarvan mee kunnen spreken. In onze waarneming is dat tijdstip vaak veel te laat. Achteraf zal echter gezegd worden: het was de juiste tijd.

De bekendmaking van Zijn geboorte

De bekendmaking van de geboorte van Christus is ook een prediking op zich. Het valt op dat Lukas niet alleen de geboorte van Christus beschrijft, maar ook voorbeelden geeft van de toepassing van het heilsfeit. We kunnen daarvan leren hoe God het bevindelijk uitwerkt in het hart. God de Vader laat de geboorte van Zijn Zoon door de engelen verkondigen. Zowel de aankondiging van Zijn komst, alsook de bekendmaking van Zijn komst, werden vanuit de hemel bij mensen thuisbezorgd. De Vader liet het slechts aan enkelen boodschappen. Hij wist wie Hij op de komst van Christus had voorbereid. De herders mochten horen: ‘U is heden gebo-

ren de Zaligmaker'. Het was voor hen een grote blijdschap in hun droefheid. Ook hier ligt een les voor het bevindelijke leven. We moeten het echt uit de hemel weten. De Heere Jezus zegt tot Petrus: 'Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard'. U zult zeggen: maar het is ons toch ook bekendgemaakt? Wij hebben de Bijbel. De Kerstgeschiedenis maakt ook duidelijk dat er een groot verschil is tussen verstandelijk weten en de bevinding in het hart. Denk maar aan de overpriesters en schriftgeleerden, die door koning Herodes werden geraadpleegd. Zij wisten in de profetieën haarfijn aan te wijzen waar de Messias geboren zou worden. Zij hadden een voorbeeldige Bijbelkennis, maar de gang naar Bethlehems kribbe kenden zij niet. Er is een groot verschil tussen weten met het verstand en Kerstfeest vieren in het hart.

Het voorbeeld van Abraham

De beleving van Kerstfeest is nog altijd onveranderd. Voor het Joodse volk neemt de Heere Jezus het voorbeeld van Abraham. Blijkbaar hadden de Joden van het Nieuwe Testament dezelfde beleving als Abraham nodig. Dat is veelzeggend. Abraham heeft in zijn hart Kerstfeest mogen vieren. Christus zegt van hem: 'Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien,

en is verblijd geweest (Joh. 8:56). Abraham mocht verder zien dan de geboorte van Izaak. Zijn geloofsoog zag Christus reeds komen als het aan hem beloofde Zaad. Al heeft Abraham de dag van Christus' komst in werkelijkheid niet meegemaakt, in zijn hart is het wel werkelijkheid geworden. Bevindelijk, wel te verstaan. Hij heeft Christus in de belofte mogen omhelzen. Zoals het geloofsoog van Abraham vooruit mocht zien, mag het geloof van Gods kinderen nu terug leren zien. In de oefening van het geloof worden zij gebracht bij Bethlehems kribbe. Wat dan beleefd wordt, komt overeen met de beleving van de herders.

De verborgenheid geopenbaard

Is het wel Schriftuurlijk om te zeggen dat de Heere Jezus onder het Nieuwe Testa-

Een zondaar die met een geloofsoog in de kribbe mag zien, vindt alles in de Zaligmaker, alles wat hij nodig heeft. Daar ontbreekt helemaal niets aan. Wie Hem vindt, vindt het leven.

ment nog geopenbaard moet worden? Paulus noemt dit heilsfeit in 1 Timótheüs 3:16 'een verborgenheid'. De geschiedenis van Simeon leert ook zo duidelijk dat de openbaring van Christus een bovennatuurlijk werk is van de Heilige Geest. Waarom zag Simeon de heerlijkheid van het Kindeke? Hij kwam door de Geest in de tempel. Hij mocht door de Heilige Geest in Christus de Zaligmaker ontdekken. Had de Heilige Geest Hem niet aangewezen, Simeon had er geen oog voor gehad. Duzenden liepen aan het Kind voorbij. Er was uiterlijk ook geen onderscheid.

Dat werk van de Heilige Geest wordt verder in het Nieuwe Testament nog vaak beschreven. In het Evangelie naar de beschrijving van Johannes vinden we allerlei geschiedenissen waarin Christus Zich openbaart. Denk onder andere aan de geschiedenis van Johannes en Andréas, van de Samaritaanse vrouw, van de blindgeborene. Maar ook van Bartiméüs, van Saulus van Tarsen, van de Moorman, enzovoort. Johannes had zelf Kerst ook beleefd. Hij schrijft: '(en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid' (Joh. 1:14). De eerste persoonlijke ontmoeting die hij met de Zaligmaker mocht hebben, noemt hij 'de tiende ure'. Een term die in het bevindelijke spreken een plaats heeft gekregen.

De nuttigheid van Zijn geboorte

Wat beleeft een zondaar voor wie het Kerstfeest mag worden? Een zondaar die met een geloofsoog in de kribbe mag zien, vindt alles in de Zaligmaker, alles wat hij nodig heeft. Daar ontbreekt helemaal niets aan. Wie Hem vindt, vindt het leven. Wat is de nuttigheid van Christus geboorte? 'Dat Hij onze Middelaar is, en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt (HC, Zondag 36). Als de schuld bedekt ligt, deelt de zondaar in Gods zalige gemeenschap. Mogelijk komt van dit woordje 'bedekt' de uitdrukking 'Een bedekte schuld is nog geen vergeven schuld'. We moeten met deze uitdrukking wel oppassen. In Psalm 32 is een bedekte schuld wel degelijk een vergeven schuld. Maar de bedoeling van deze uitdrukking is om aan te geven dat met Kerstfeest de verzoening nog niet is aangebracht. Er loopt daarom een weg van Bethlehem naar Golgotha. Dat is in het bevindelijke leven opnieuw zo'n grote verborgenheid.

Er is een groot verschil tussen weten met het verstand en Kerstfeest vieren in het hart.

Advent in de Heidelbergse [3]

Vraag 18: 'Maar wie is deze Middelaar, Die tegelijk waarachtig God en een waarachtig, rechtvaardig mens is?'

Antwoord: Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is.'

Vraag 19: Waaruit weet gij dat?'

Antwoord: Uit het Heilig Evangelie, hetwelk God zelf eerstelijk in het Paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige Patriarchen en Profeten laten verkondigen, en door de offerande en andere ceremoniën der Wet laten voorbeelden, en ten laatste door zijn eniggeboren Zoon vervuld.

Het ware adventsvolk wordt 'gevoerd met smeking en met geweent. Het doorleeft zijn Godsgemis om eigen schuld.

ds. H.A. van Zetten,
Benthuizen

Nu zijn er altijd wel mensen geweest met enige overtuigingen, werkzaamheden en tranen, van wie later bleek dat deze geen waarde had voor de eeuwigheid. Immers, ze vonden rust buiten de bevindelijke kennis van de geboren Zaligmaker, Jezus Christus. Onze Catechismus geeft leiding aan het waarachtig geestelijk leven. Als de onderwijzer heengewezen heeft naar de mogelijkheid van zalig worden in een Ander, horen we in vraag en antwoord 18 het oprechte adventsvolk reikhalzend, uitzierend en verlangend vragen: 'Maar wie is deze Middelaar...?'

De snaren van zulke missende en zoekende zielen zijn strak gespannen. Immers, al hun eigen wegen zijn afgesneden, ze doorleven hun onwaardigheid. Dat wordt omkomen en dat rechtvaardig! Ze zijn in nood, ze hebben de Middelaar nodig. Maar Wie is Hij?

Van God geschonken

Het antwoord luidt: 'Onze Heere Jezus Christus.' 'Onze!' Dát is nu juist de moeilijk-

heid: is Hij mijn Heere? Dat 'mijnen' gaat altijd door een onmogelijke, afgesneden weg. Christus wordt immers 'van God geschonken'. Een geschenk kun je alleen aannemen met een lege hand. Als een uitgewerkte zondaar zijn lege bedelaarshand ophoudt bij God heeft hij de dood voor ogen. Hij buigt onder het recht van God: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig'. En toch blijft hij bedelen: 'Ik laat U niet los, tenzij dat Gij mij zegent'. Wat een wonder als dan de gerechtigheid van Christus 'van God geschonken' wordt... 'tot wijsheid' (voor een dwaze als ik ben), 'rechtvaardigheid' (voor mij, die één en al ongerechtigheid is) 'heiligmaking' (voor een onheilige als ik) 'en tot een volkomen verlossing'.

Deze dierbare Jezus moet u zoeken in het Woord van God Zelf. Wanneer God Zijn verdiensten u toegerekend heeft, wordt Hij u geschonken als de Heilige Geest het Woord Gods toepast in het hart. Onze Zaligmaker is de Christus der Schriften. Hoor maar in vraag en antwoord 19: 'Waaruit weet gij dat? Antwoord: Uit het heilig

Evangelie, hetwelk God Zelf eerstelijk in het paradijs heeft geopenbaard en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der Wet laten voorbeelden, en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld'.

Wet én Evangelie zijn beide in het Oude én het Nieuwe Testament te vinden. Het Evangelie klonk voor het eerst in het verloren paradijs: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad' (Gen. 3:15). Dus: tegenover het rijk van satan zal het rijk van Christus tot openbaring komen. Er komt strijd ('vijandschap'): de duivel zal Christus belagen, verzoeken en benauwen, maar de kop van die oude slang zal vermorzeld worden op Golgotha. Uit deze moederbelofte komen alle andere beloften van de komende Messias voort.

Het komende Godslam

Ook 'de heilige patriarchen' zijn telkens bepaald bij de komst van Christus. Denk aan Abraham, toen hij Izak offeren moest. Izak hoefde niet te sterven, maar de ram in de struiken werd geofferd in zijn plaats. Dat wees op het komende Godslam, Dat plaatsvervangend lijden en sterven zou voor Zijn kinderen.

Tevens hebben 'de profeten' de komst van Christus voorzgd. Zo zag Jesaja de komst van Christus zó helder voor zich dat hij van Hem getuigde alsof Hij er al was: 'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst' (Jes. 9:5). Wat kan een neergebogen ziel opspringen wanneer de Heilige Geest dergelijke heenwijzingen naar de Zaligmaker in het hart legt. Of als hij geestelijk iets mag leren verstaan van de diepe betekenis van 'de offerande en andere ceremoniën der Wet'. Maar... al schenkt de Heere Zijn ellendigen een verademing, een belofte zelfs: de belofte is de vervulling niet. Vervulling kan er alleen maar zijn door Jezus Christus Zelf. Hij was beloofd aan een ellendig en arm volk. Hij is werkelijk gekomen: 'ten laatste [heeft God alles] door Zijn eniggeboren Zoon vervuld'.

Gods belofte wordt vervuld door het afgesneden heen. Voor het ware Adventsvolk zal het wonder overblijven:

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan.*

Dit is het derde en laatste deel in een serie over Advent in de zondagen 5 en 6 van de Heidelbergse Catechismus.

"Morgengedachten" en "Avondgedachten" [1]

ds. W. Visscher,
Amersfoort

We leven weer in de laatste dagen van het kalenderjaar. Mogelijk bent u nog op zoek naar een goed dagboek voor het komende jaar.

Onlangs verschenen er herdrukken van twee prachtige dagboeken, "Morgengedachten" en "Avondgedachten: dagelijks wandelen met God", geschreven door Octavius Winslow. Winslow was een prediker uit de negentiende eeuw en een zoon van de bekende Mary Winslow, van wie enkele jaren geleden een paar indrukwekkende boeken verschenen. Graag wil ik eerst iets schrijven over de persoon van dr. Winslow. Daarna ook iets over zijn dagboeken.

Geboren in Londen

Octavius Winslow (1808-1878) werd geboren in Londen als de achtste zoon uit het huwelijk van Thomas en Mary Winslow. In 1815 verloor hij op jonge leeftijd zijn vader. Zijn moeder woonde inmiddels in de Verenigde Staten. Tot 1839 leefde Octavius in Amerika. Daar kwam hij tot bekering en ontving hij als baptist in 1827 de doop. Winslow werd predikant in New York en diende daar twee gemeenten. Daarna vertrok hij naar Engeland, waar hij vanaf 1839 drie gemeenten diende.

Opmerkelijk is dat Winslow de laatste tien jaar van zijn leven voorganger was in de Anglicaanse Kerk. Zijn opvatting over de doop der kinderen stond het dienen in de Kerk van Engeland kennelijk niet in de weg. Net als Bunyan heeft Winslow hier eigenlijk nooit een echt punt van gemaakt, in tegenstelling tot iemand als J.C. Philpot. In de geschriften en preken van Winslow is de invloed van de Westminster Confessie duidelijk aanwijsbaar. Ook zijn moeder had grote invloed op zijn geestelijk leven, blijkens de levenslange correspondentie die ze samen hebben gevoerd. Verder onderging Winslow vooral de invloed van

Octavius Winslow

puriteinen en Schotse oudvaders. Vooral in Engeland is hij door zijn preken voor velen tot zegen geweest.

Veertig boeken

Winslow schreef zo'n veertig boeken die vooral gaan over de praktijk van het geestelijke leven. Hij schreef veel over de geloofsvereniging met Christus en de praktijk daarvan in het geestelijk leven. Van allerlei abstracte leerstellingen moest hij weinig hebben. Bekend is zijn boek over de Persoon en het werk van de Heilige Geest, waarin hij uitvoerig ingaat op het werk van Gods Geest in het hart van zondaren. Ook in zijn dagboeken komen we de bevindelijke gerichtheid op de persoon van de Middelaar in het leven des geloof voortdurend tegen. De grote waarheden

van het Evangelie en de betekenis daarvan voor het leven van Gods kinderen heeft hij op allerlei manieren doordacht en beschreven.

Winslow heeft een zeer bewogen leven gehad. Verschillende van zijn kinderen stierven reeds op jonge leeftijd. Zijn oudste zoon verdronk op 21-jarige leeftijd. In 1866 verloor hij zijn geliefde vrouw, waarna hij nog dertien jaar als weduwnaar heeft geleefd. Hij overleed op 5 maart 1878 en ligt begraven in Bath.

Gods kinderen

Wat maakt de dagboeken van Winslow opvallend en het lezen waard? Laat ik daar enkele zaken over opschrijven.

Een dagboek en een preek kunnen zich richten op verschillende lezers en hoorders. Uiteraard moeten we de onbekeerde hoorders nooit vergeten in pastoraat en prediking. Wat is het nodig om gunnend en ernstig de Heere en Zijn genade aan te prijzen. Gods kinderen hebben echter ook onderwijs nodig in de wegen des Heeren. Eigenlijk gaat het grootste deel van de Bijbel daarover.

In de dagboeken van Winslow vinden we ook die gerichtheid op Gods volk. Er wordt leiding en onderwijs gegeven in de wegen des Heeren. Over Gods leiding in moeilijke omstandigheden lezen we bijvoorbeeld: 'Zwijg dan, beproefde gelovige! Gaat u door diepe wateren? Wie heeft u door het laatste vuur geholpen? Was het niet God, uw Verbonds-God, uw getrouwe en onveranderlijke God? Deze God is nu ook uw God, eeuwig en altoos: Hij zal u geleiden tot den dood toe.'

En bij een meditatie over Psalm 46:2 lezen we: 'Wat een gelukkig, wat een bevoorrecht volk is het volk des Heeren!'

Door te schrijven over het leven des geloofs worden onbekeerden jaloers gemaakt om God te zoeken. Een enkele maal wordt ook de onbekeerde lezer aangesproken: 'Als u onbekeerd bent, dan is waar dat u zaait in het vles!... O, wie zou er niet ernstig naar verlangen dat in zijn hart en leven het goede zaad (der wedergeboorte) gezaaid wordt?'

(wordt vervolgd)

N.a.v. "Morgengedachten" en "Avondgedachten", Octavius Winslow, uitg. Van Wijngaarden, Vliegersvelderlaan 15, 3771 XE Barneveld; resp. € 19,95 en 24,95, samen € 44,90 (prijzen nog geldig tot 31 december 2017). Tel. 0342-417335.

De Christinnereis [7]

Het stro tot verbranding

Nog steeds wandelt het gezelschap van Christinne met Uitlegger rondom het huis.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Na het onderwijs in de tuin brengt Uitlegger hen naar de akker. Voor het oog leek er rogge en tarwe te groeien, maar toen ze het goed konden bezien, was het alleen maar stro. Uitlegger zegt: 'Deze grond is bemest, geploegd en bezaaid'. Met andere woorden: Er is genoeg aan deze grond gedaan, maar het heeft niets opgeleverd.

We vinden hetzelfde onderwijs in Jesaja 5, waar we het lied vinden van de wijngaard en de Heere vraagt: 'Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb?' In onze kanttekening lezen we daar: 'Alsof God zeide: Dewijl Ik Mijn volk zoveel weldaden bewezen heb, en zij zo ondankbaar zijn geweest, zo oordeelt gij zelve wat er in het toekomstige anders te doen is dan dat Ik Mijn ondeugenden wijngaard verwoest?' Het gezelschap wordt onderwezen in de vele voorrechten en de grote verantwoordelijkheid, die ieder heeft als hij onder het zuiver geklank van het Woord Gods mag verkeren.

Geliefde lezer(es) onder jong en oud, wat heeft de Heere al veel ten koste gelegd aan onze zielen. Hoeveel preken hebben wij al gehoord? Hoeveel uitreddingen al gezien of persoonlijk beleefd? Hoeveel roepstemmen al gehad? En waar heeft het ons gebracht? De Heere zoekt naar de vrucht in ons leven. En wat aangrijpend: wij kunnen niet anders voortbrengen dan stinkende vruchten. Dat mocht de nood van ons leven eens zijn of worden.

Een beoordeelde akker

Uitlegger vraagt naar het oordeel van zijn luisteraars: 'Wat kunnen we met deze oogst doen?' Christinne is duidelijk in haar oordeel: 'Gedeeltelijk verbranden en de rest als mest gebruiken'. Daarin geeft Christinne een Bijbels antwoord. Immers, op de dag van het oordeel zal de grote scheiding plaatsvinden. Johannes de Doper heeft daarvan geprofeteerd: 'Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden' (Matth. 3:12). De hemelse Landman zal dus het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden. Allen die zonder Borg en daarom zonder vrucht bevonden zullen worden, zal Hij zenden naar de plaats van de eeuwige rampzaligheid. Maar dan zal Hij ook Zijn tarwe samenbrengen in Zijn schuur. Zijn tarwe! Verkoren door de Vader, gekocht door de Zoon en geplant door de Heilige Geest. Daarom zal het vruchten voortbrengen van geloof en bekering waardig. Dat is het werk van de Heilige Geest in het hart van een verloren mens. Hij zal het uit Christus nemen en toepassen in de harten van de Zijnen. Daarom is het ook alleen genade als er vruchten gevonden worden.

Uitlegger zegt daarom ook: 'U ziet dat het aankomt op de vrucht'. Een mens kan zoveel mooie woorden gebruiken, maar het komt aan op de vruchten in ons leven. Eigenlijk wordt Christinne hier gewaarschuwd voor de Mondchristen, die wel een mooie belijdenis kende met de mond, maar uit wiens leven bleek dat hij de praktijk der godzaligheid miste. Wat zijn er velen in onze dagen die zichzelf christen noemen maar waar de vruchten van het wedergeboren leven gemist worden en ze de wereld zo gelijkvormig zijn.

Een veroordeelde akker

Maar voordat we nu onszelf voorbijgaan, doet Uitlegger een opmerkelijke uitspraak. Christinne sprak zelf het oordeel van 'verbranding en vertrapping' uit over

Kerst

U weet wel, dat ons woord *Kerst* een verhollandsing is van de ambtsnaam van de Midde-laar, Christus. In zondag 12 van ons troostboek wordt de diepe betekenis van deze naam vanuit de Heilige Schrift gespeld en gepeild. Wij zijn gewend deze naam met van alles en nog wat te verbinden. Dat leidt tot allerlei zinnige en onzinnige samenstellingen. Geprobeerd is 26 van deze samenstellingen met het voorvoegsel *kerst* - voor u te verzinnen. Dat is niet moeilijk. U weet er zelf vast nog wel meer. Hier zijn ze, van A tot Z achter *kerst* verzamelen dus: *kerstavond* – *kerstboom* – *kerstcantate* – *kerstdiner* – *kersteterij* – *kerstfeestverlichting* – *kerstgebak* – *kersthoeven* – *kerstinstuif* – *kerstjapon* – *kerstkrans* – *kerstlicht* – *kerstman* – *kerstnummer* – *kerstopera* – *kerstplaat* – *kerstquizz* – *kerstroos* – *kerststaaf* – *kersttafel* – *kerstuitvoering* – *kerstversiering* – *kerstwijding* – *kerstxeres* (wijnsoort) – *kerstijstaart* – *kerstzangavond*. Verzin dus maar verder... Je wordt er moe van. We plakken immers alles aan *Kerst* vast, wat alleen maar afleidt van en ons onvatbaar maakt voor het Kerstevangelie van het Kerstkind en het Kerstwonder. Want... wanneer dit nu alles is op weg naar en tijdens de Kerstdagen; wanneer dit nu ook ónze KERST uitmaakt, wat zijn we dan arm! Wat zijn we dan praktisch totaal verwereldlijkt, ook al gaan we naar de kerk. Wat zal het ons dan allemaal leeg laten. Wat zouden we u anders en beter kunnen toewensen dan gericht te mogen zijn of worden op de kern van *Kerst*, het wezen van het Kerstfeit: 'u is heden geboren de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere in de stad Davids...' Christus alleen en helemaal in het hart, dat maakt *Kerst* tot *Kerst*. Buiten Hem heerst de akelige dood, wat u er ook bij maakt en van maakt. Met en door Hem daarom van ganser harte: gezegende Kerstdagen!

v. A.

die mislukte oogst. En dat is waar. 'Hoed u ervoor dat u hierin niet u zelf veroordeelt', zo geeft Uitlegger haar mee. Het is als het ware de persoonlijke toepassing van de les die ze voor haar ogen gezien heeft. Want het komt ook in haar leven aan op de vrucht.

Christinne zal twee dingen bevindelijk moeten leren. De ene les is: 'Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid'. Deze les zal haar diep verootmoedigen en doen leren dat God naar Zijn heilig recht ook haar voor eeuwig kan verdoemen. De andere les is: 'Uw vrucht wordt uit Mij gevonden'. Deze les zal haar diep verwonderen en doen leren dat God naar Zijn eeuwig welbehagen lust aan haar gehad heeft en daarom Zichzelf in haar leven zal verheerlijken.

Johannes de Doper heeft daarvan geprofeteerd: 'Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden' (Matth. 3:12)

Geliefde lezer(es), wat een eeuwig onderscheid: het kaf of Zijn tarwe. Dat mag ons wel brengen tot een nauw onderzoek van onszelf. Wat zal het voor Gods kinderen tot eeuwige verwondering zijn als ze eens 'gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd mogen worden', zoals een zeker dichter verwoordde:

*Opgevoerd gelijk dat koren,
opgevoerd uit druk en kruis,
uit een wereld vol ellende
haalt God eens Zijn kinderen thuis.*

(wordt vervolgd)

Uit de Westminster Confessie hoofdstuk 8:

IV. Dit ambt heeft de Heere Jezus geheel vrijwillig op Zich genomen¹, en om dat ambt uit te oefenen, is Hij onder de wet gekomen² en heeft die volkomen vervuld.³ Hij heeft de smartelijkste kwellingen rechtstreeks in Zijn ziel verdragen⁴, en geleden onder de meest pijnlijke smarten in Zijn lichaam.⁵ Hij is gekruisigd, gestorven⁶, begraven en drie dagen in de macht van de dood gebleven. Toch heeft Hij geen verderving gezien⁷ en is met hetzelfde lichaam waarin Hij geleden heeft⁸ op de derde dag opgestaan uit de doden.⁹ Met dat lichaam is Hij opgevaren naar de hemel en zit daar aan de rechterhand van Zijn Vader¹⁰, waar Hij voor ons bidt.¹¹ Aan het einde van de wereld zal Hij wederkomen om mensen en engelen te oordelen.¹²

1. Vgl. Ps. 40:8-9 met Hebr. 10:5-10; Joh. 10:18; Fil. 2:8 • 2. Gal. 4:4 • 3. Matth. 3:15; Matth. 5:17 • 4. Matth. 26:37-38; Matth. 27:46; Luk. 22:44 • 5. Matth. 26:27 • 6. Fil. 2:8 • 7. Hand. 2:23-24, 27; Hand. 13:37; Rom. 6:9 • 8. Luk. 24:39-40; Joh. 20:25, 27 • 9. 1 Kor. 15:3-4 • 10. Mar. 16:19 • 11. Rom. 8:34; Hebr. 7:25; Hebr. 9:24 • 12. Matth. 13:40-42; Hand. 1:11; Hand. 10:42; Rom. 14:9-10; 2 Petr. 2:4; Jud. 6.

VI. Ook al werd het verlossingswerk van Christus eigenlijk pas na Zijn menswording door Hem tot stand gebracht, toch werden de heilzame werking, de kracht en de weldaden daarvan aan de uitverkorenen van alle tijden vanaf het begin van de wereld meegedeeld. Dit gebeurde door die beloften, typen en offers waarin Hij werd geopenbaard en afgebeeld als het zaad van de vrouw, dat de kop van de slang zou vermorzelen, en als het Lam Dat geslacht is van de grondlegging van de wereld, Dat gisteren en heden Dezelfde is en tot in alle eeuwigheid.¹

1. Gen. 3:15; Gal. 4:4-5; Hebr. 13:8; Openb. 13:8.

VIII. Aan allen voor wie Christus de verlossing heeft verworven, deelt Hij die zeker mee en past die krachtig toe.¹ Hij bidt voor hen² en openbaart de geheimenissen van de zaligheid aan hen in en door het Woord.³ Ook overtuigt Hij hen om te geloven en te gehoorzamen door de krachtige werking van Zijn Geest en regeert Hij door Woord en Geest in hun harten.⁴ Door Zijn almachtige kracht en wijsheid overwint Hij al hun vijanden, op een wijze zoals die het beste overeenkomt met Zijn wonderlijke en ondoordringelijke raad.⁵

1. Joh. 6:37, 39; Joh. 10:15-16 • 2. Rom. 8:34; 1 Joh. 2:1-2 • 3. Joh. 15:13, 15; Joh. 17:6; Ef. 1:7-9 • 4. Joh. 14:16; Joh. 17:17; Rom. 8:9, 14; Rom. 15:18-19; 2 Kor. 4:13; Hebr. 12:2 • 5. Ps. 110:1; Mal. 4:2-3; 1 Kor. 15:25-26; Kol. 2:15.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Pleegzorg en zorg voor elkaar [1]

Vanuit de Werkgroep Jeugdhulpverlening willen we het onderwerp pleegzorg opnieuw onder de aandacht te brengen. In twee artikelen gaan we in op stellingen, vragen of uitspraken die we vanuit onze gezindte weleens opvangen.

Deputaatschap DMZ, werkgroep jeugdhulpverlening

In de pleegzorg is juist behoefte aan 'gewone' gezinnen.

Wat zou het verblijdend zijn als deze artikelen er toe leiden dat een echtpaar zich aanmeldt als mogelijk pleeggezin voor een jongere. Een jongere waarvoor de hulpverlener geen geschikte plek kan vinden. Waarbij dit nieuwe gezin juist wel kan bieden wat zo'n jongere nodig heeft. Pleegzorg is immers maatwerk. En het is nog steeds wrang dat niet voor elke jongere een gezin kan worden gevonden, dat aansluit bij de christelijke waarden en normen zoals we die van huis uit zijn gewend.

Gewone ouders

Zijn pleegouders bijzondere mensen? Gaat het met hun eigen kinderen altijd perfect? Moet je trouwens zelf al vader en moeder zijn, eigen kinderen hebben, om je als pleegouder te kunnen opgeven? Nee, absoluut niet. De slogan van de laatste landelijke pleegzorgcampagne luidde: "Supergewone ouders gezocht!" Er is juist behoefte aan gewone gezinnen. Als uw puber graag tegen de regels ingaat, betekent het niet dat hij eerst keurig in het straatje moet meelopen voordat u als pleeggezin kunt functioneren. Vanzelfsprekend speelt

uw draagkracht wel een rol. Een jongere moet zich veilig en geborgen voelen in het gezin. Maar het gaat niet om voorbeeldige gezinnen, om ouders die speciale vaardigheden in huis hebben. Wel om ouders die een hart hebben voor jongeren en een gids willen zijn voor een jongere in nood.

Pleegkind is uniek

Elk pleegkind is uniek. Elk gezin is ook uniek. Wat kan het anderen afschrikken: 'Hadden we geweten dat dit pleegkind ons zoveel zorgen zou geven, dan waren we er niet aan begonnen'. Maar zou in al die gevallen niet gelden: had dit kind zich anders kunnen gedragen, dan had dit kind dat ook wel gewild. Bij uithuisplaatsing kunnen er allerlei gezinsfactoren een rol spelen. Een ouder die psychiatrisch belast is. Of incest in een gezin. Maar er kunnen ook kindfactoren zijn. Een jongere kan autisme hebben, of een andere problematische diagnose hebben gehoord. Hoe kijkt u aan tegen een jongere met een 'rugzak', met een moeilijk verleden of een stoornis die hem/haar in zijn ontwikkeling belemmert? Wat is het Gods wijze leiding wanneer ik van pleegouders hoor: 'Het is

maar goed dat we niet van tevoren wisten hoe het zou lopen. Maar we mogen wel ervaren dat we tot op heden dagelijks de kracht en de wijsheid van Boven ontvangen om voor dit kind te mogen zorgen'.

Lange wachttijd

Sommigen mensen zeggen: 'We staan al zo lang als pleeggezin ingeschreven, maar horen niets'. De praktijk leert dat er met name behoefte is aan opvang voor jongeren in de leeftijd vanaf 12 jaar. Wanneer een gezin is aangemeld, mag er natuurlijk een voorkeur voor een bepaalde leeftijds-categorie worden uitgesproken. Het is ook niet aan te raden om kinderen in dezelfde leeftijd als de eigen kinderen op te nemen. Altijd weer is het nodig om met zorg 'een match' tot stand te brengen. Het moet passen, het moet klikken. Een jongere die niet veel prikkels aankan, heeft meer behoefte aan rust en duidelijkheid dan een jongere die dat wel aankan. De instelling van 'we wagen het er maar op' gaat in de pleegzorg niet op. Het schadelijke effect van een verkeerde match op zowel een jongere als een pleeggezin moet niet worden onderschat. Om een goede match tot stand te brengen, moet het aanbod aan pleeggezinnen altijd groter zijn dan de vraag. En wanneer het van de kant van de pleegzorginstelling lang stil blijft, kan het natuurlijk geen kwaad om eens contact op te nemen.

Adressen en informatie

Waar kan iemand terecht voor informatie? Er bestaan verschillende soorten van opvang, van licht naar zwaarder: gastopvang, pleegzorg en gezinshuizen. Acht u pleegzorg niet haalbaar voor uw gezin? Informeer dan eens naar gastopvang, een lichtere en kortdurende opvang. Als werkgroep zijn we ook verblijd een toename te zien in het aantal echtparen dat een gezinshuis wil starten, of in het aantal echtparen dat er reeds mee gestart is. (wordt vervolgd)

Gastopvang: De Vluchtheuvel, tel. 0113-213098, info@stichtingdevluchtheuvel.nl www.stichtingdevluchtheuvel.nl
Pleegzorg: SGJ Pleegzorg van Timon, tel. 030-6940070, sgjpleegzorg@timon.nl www.timon.nl
Gezinshuizen: Werkgroep Jeugdhulp van DMZ, tel. 0113-213098 / werkgroepjeugdhulp@cbgg.nl www.deputaatschapdmz.nl

Voor het leven

De eerste week van december was het de Week van het leven. Die werd in Den Haag afgesloten met een indrukwekkende Mars voor het leven, waaraan duizenden mensen deelnamen. Het is een goede zaak dat op die manier de aandacht gevestigd wordt op het grote kwaad van abortus.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw is er een langdurige strijd gevoerd over de legalisatie van dit kwaad. Inmiddels is er in ons land een hele generatie opgegroeid voor wie abortus een gangbare ingreep is. Abortus behoort tegenwoordig tot de reproductieve rechten van de vrouw en wee degene die daaraan zou willen tornen!

Gewenning aan het kwaad

Gemakkelijk groeit er dan een zekere gewenning aan het kwaad, ook bij hen die wel weten dat abortus in strijd is met Gods gebod. 'Gij zult niet doodslaan' betreft immers ook het ongeboren leven. Maar, in onze tijd hebben velen daar nu eenmaal geen boodschap aan, zo redeneert men. Daar doe je niks aan. Dat is hun overtuiging. Die moet je respecteren. Eenzelfde gewenning aan het kwaad dreigt ook ten aanzien van zaken als echtscheiding, ongehuwd samenwonen, homoseksualiteit, euthanasie en zondagsopenstelling van winkels. Steeds meer gelden die als normaal. Zeker in de brede samenleving.

Het is hier niet zonder betekenis dat het woord 'normaal' twee dimensies heeft. Enerzijds klinkt daar het woord 'norm' in door. Normaal is dat wat overeenkomstig de norm is. Maar normaal heeft ook de betekenis van algemeen gangbaar. Normaal is dan wat het meeste voorkomt. Gemakkelijk lopen die twee betekenissen in elkaar over. Wat algemeen gangbaar is, geldt dan als aanvaardbaar of wordt zelfs goed genoemd.

Het is daarom nodig dat ook dertig jaar na het vrijgeven van abortus massaal geageerd wordt tegen dit grote kwaad. In de politiek en in de maatschappij. Ook al is een doorbraak ten goede niet direct te verwachten, het is van groot belang om die gewenning aan het kwaad waar mogelijk te doorbreken en tegen te gaan. Wellicht dat je mensen aan het denken kunt zetten die tot dusver abortus zagen als iets waar een vrouw gewoon recht op heeft als zij haar zwangerschap niet wil uitdragen. En ook in eigen kring houdt men daardoor het besef levend dat het doden van het ongeboren leven in de moederschoot verwerpelijk is.

Bid en werk

Hulpverlening aan ongewenst zwangere vrouwen is eveneens noodzakelijk in de strijd tegen de gangbare abortuspraktijk. Met name aanstaande tienermoeders zijn een kwetsbare groep. Uiteraard zal daarbij ook altijd de notie moeten doorklinken dat seksueel verkeer alleen geoorloofd is binnen de kaders van het huwelijk. Maar het is een dubbel kwaad om de gevolgen van zondig gedrag te camoufleren door een abortus.

Van al onze inspanningen en activiteiten, ook ten aanzien van de abortuspraktijk, geldt dat aan Gods zegen alles gelegen is. Het gebed is het voornaamste wapen. Het is zeker nodig daar de nadruk op te leggen en hopelijk wordt dat onder ons ook zo beleefd. Maar tegelijkertijd geldt hier: bid en werk. Het zou onjuist zijn die twee tegenover elkaar te zetten.

Hizkia mocht de brieven van de Assyrische koning Sanherib voor het aangezicht des HEEREN uitspreiden en de HEERE smeken om verlossing (2 Kon. 19:14-19). Maar we lezen ook dat hij tijdig de fonteinen dichtstopte en de beek liet afdammen, zodat de Assyriërs bij hun belegering van Jeruzalem gebrek aan water zouden krijgen. Hij liet de vervallen muren van de stad optrekken, bewapende het volk en moedigde hen aan tot de strijd (2 Kron. 32:2-8). Van David lezen we dat hij bij zijn vlucht voor Absalom boog onder de straffende hand van God. 'Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien', zo zei hij (2 Sam. 15:25-26 en 16:10-12). Maar hij zorgde er wel voor dat hij in verbinding bleef met Jeruzalem (2 Sam. 15:27-28) en gaf zijn vertrouweling Husai opdracht om Absalom averechtse adviezen te geven (2 Sam. 15:33-36). Evenzo lezen we dat David zijn strijdkrachten reorganiseerde (2 Sam. 18:1-2).

Mobiliseren

Al moet ook inzake abortus het gebed tot God in de binnenkamer en in de openbaarheid voorop staan, dat neemt niet weg dat het goed is om alle krachten daartegen te mobiliseren. Gelukkig leeft ook buiten onze kring het besef dat abortus een kwaad is dat bestreden moet worden. Dat besef vind je bij evangelischen en andere orthodoxe protestanten, bij strenge rooms-katholieken en soms ook wel bij mensen die nergens aan doen. Daar mogen we dankbaar voor zijn. Op dat punt kunnen we elkaar vinden. Daarbuiten scheiden de wegen.

Hulpverlening aan ongewenst zwangere vrouwen is eveneens noodzakelijk in de strijd tegen de gangbare abortuspraktijk.

Christus, de Komende

Opnieuw is er een publicatie verschenen van ds. C.G. Vreugdenhil. "Zie, Ik kom haastig" handelt over de eschatologie, anders gezegd: over de leer van de laatste dingen.

ds. J.J. van Eckeveld,
Zeist,

In onze verwarde wereld, waarin we al meer zien de tekenen van de Komende en al meer horen het geluid van Zijn voetstappen, is het een goede zaak dat deze publicatie verschenen is. Vanuit de kring van de Gereformeerde Gemeenten is daar nooit veel over geschreven. Ook ten aanzien van onze jongeren is dit een goede zaak. Met name onder jonge mensen leven allerlei vragen met het oog op de wederkomst van Christus en de tekenen die daaraan voorafgaan. Ds. Vreugdenhil stelt veel dingen aan de orde. Hij schrijft over de signalen van de eindtijd, het duizendjarig vreedrijk, de toekomst van Israël, de opname van de gemeente, de wederkomst van Christus, de lichamelijke opstanding, het laatste oordeel, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en tenslotte het nieuwe Jeruzalem. Over de signalen van de komende Christus schrijft hij heel indringend. Hij waarschuwt voor 'de sfeer van het berekenen van de wederkomst omdat de Heere alleen weet hoe laat het is op de wereldklok. Hij komt als de Rechter van het heelal en het gaat erom of we bereid zijn Hem te ontmoeten'. Er wordt op gewezen dat op die dag de schapen en de bokken van elkaar gescheiden zullen worden.

Toekomst van Israël

Heel duidelijk schrijft ds. Vreugdenhil over de toekomst van Israël. De toebrengring van het Joodse volk wordt hier ook genoemd als een van de tekenen, die aan de komst van Christus voorafgaan. Indringend wordt ook gesproken over het laatste oordeel. Christus komt als Rechter. Er

wordt op gewezen dat de Rechter geen Onbekende voor ons mag zijn. Ik geef een citaat: 'De vrijspraak van de Rechter ligt verankerd in Zijn veroordeling. Hij is in het gericht van God geweest en wie met de moordenaar aan het kruis Hem daarin omhelsd heeft, die zal vrijgesproken worden'. Ik kan dit alleen maar onderstrepen en wil benadrukken hoe nodig het is, dat dit in de prediking steeds weer aan de orde komt! Het is ook de moeite waard te lezen hoe er gesproken wordt over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en het nieuwe Jeruzalem.

Tweeërlei wederkomst

In deze boekbespreking wil ik nog enkele dingen aan de orde stellen. In twee hoofdstukken de aandacht gevestigd op het duizendjarig vreedrijk, zoals daarover gesproken wordt in Openbaring 20. Daar zijn verschillende opvattingen over. In het echte chiliisme (het Griekse woord 'chilioi' betekent 'duizend'), zoals de auteur dat noemt, gaat men uit van een tweeërlei wederkomst. Deze gedachte wordt door de auteur verworpen. Hij maakt duidelijk dat de pre-chiliasten geloven in een wederkomst van Christus voor het begin van het duizendjarig rijk, terwijl de post-chiliasten van mening zijn dat de komst van Christus *daarna* zal zijn. Bij het pre-chiliisme is dus sprake van twee wederkomsten: voor en na het duizendjarig rijk. Die gedachte wordt radicaal afgewezen. Er wordt uiteengezet hoe het chiliisme zich heeft ontwikkeld, zowel voor als na de Reformatie. Na de Reformatie was er sprake van een algemeen aanvaard post-chiliisme. Hierbij worden bekende

nadere reformatoren genoemd, zoals Wilhelmus à Brakel, Van der Groe en Comrie, maar ook Ledeboer en Elias Franssen. Persoonlijk kan ds. Vreugdenhil zich het beste vinden bij die nadere reformatoren, hoewel hij ook zegt dat Openbaring 20 een moeilijk Bijbelgedeelte blijft en dat wij altijd weer moeten beseffen dat ons kennen ten dele is.

Opname van de gemeente

Boeiend is ook het hoofdstuk over de 'opname van de gemeente'. De opvatting van W. Malgo van de zogenaamde "Middernachtsroep" wordt duidelijk afgewezen. Men is van mening dat de verheerlijkte Christus onverwacht naar de aarde zal komen om Zijn bruid weg te halen uit de verdrukking; ze zullen van de aarde worden losgemaakt en de Heere tegemoet gevoerd worden in de lucht. Deze verschijning van Christus zal voor de wereld onzichtbaar zijn in tegenstelling tot Zijn wederkomst in heerlijkheid, waarna het duizendjarig rijk zal aanvangen. Met nadruk stelt ds. Vreugdenhil dat de opname van de gemeente Gods zal plaatsvinden op de jongste dag en niet eerder. Het Bijbelgedeelte dat hier aan de orde komt (1 Thess. 4:13-18) heeft daarop betrekking. De opstanding van de rechtvaardigen zal plaatsvinden op de jongste dag en niet tussentijds in het verborgene. Er zou veel meer te noemen zijn, maar dat voert te ver. Wie er meer over wil weten kan in dit boek terecht. De grote vraag is of we bereid zijn Hem te ontmoeten. Ds. Vreugdenhil roept op te vluchten tot Christus, maar hij zegt ook wat dat inhoudt. Ik citeer met instemming: 'Wie in zichzelf de dood en het oordeel moest vinden, maar in de Heere Jezus het leven en de vrijspraak mocht ontvangen, diens naam staat in het boek des levens'. Het moet steeds weer beklemtoond worden dat, wie hier te doen gekregen heeft met het gericht Gods en de eeuwige veroordeling waardig geworden is en in die weg Christus als Plaatsbekleder leerde kennen, in het laatste gericht zal worden vrijgesproken. Uit dit boek blijkt duidelijk, dat de auteur veel studie van dit onderwerp heeft gemaakt. Tenslotte nog de opmerking dat het geen goede zaak is (al gebeurt het maar een enkele keer) te citeren uit liedbundels waartegen terecht principiële bezwaren kunnen worden gemaakt.

**"Zie, Ik kom haastig",
ds. C.G. Vreugdenhil, uitg. Groen,
Heerenveen; 207 blz.; € 16,95.**

Geloven

P.C. Beeke, Middelburg

Het wordt Kerst. Waarom? 'Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft'. Daarom.

Wat betekent Kerst? Natuurlijk niet een boom met sfeerlampjes, lekker eten en vakantie vieren. Hoe komt men erbij. Een gezellige Kerst is nog geen gezegende Kerst. Zou Kerst betekenen: Vrede op aarde? Was het maar waar. Zo zou het wel moeten zijn. De wereld zou er anders uitzien!

Wat is Kerst dan wél? Kijk even mee. Onze vader Adam waagde het om in opstand te komen tegen zijn Schepper. Hij wilde het liever zelf gaan regelen. Wij op de troon en God eraf. Opklimmen in de hemel en als God willen zijn. Herken je onze diepe val? En wat gebeurde er nu met Kerst? Precies het omgekeerde: Gods Zoon wilde

mens worden en gevallen zondaren oprapen. Neerdalen op een vervloekte aarde en opstandelingen redden. 'Waar zijt gij?' Als je Gods kinderen vraagt wat Kerst betekent, zullen zij antwoorden: 'Christus - vijanden worden met God verzoend'.

Welke vijanden? 'Een iegelijk die in Hem gelooft...! Hoe moet dat? Ik tobde daarmee en iemand wilde mij graag helpen: 'Hier staat het: also lief heeft God de wereld - dus ook Piet! - gehad. Zie je wel?' Toch was ik er niet gerust op. Want mijn moeder had mij vroeger geleerd: 'Het geloof is een gave Gods. Niet algemeen, maar persoonlijk toegepast'. Eerlijk, zoals dit oude gedicht zegt:

*Was Christus duizendmaal
in Bethlehem geboren,
en niet in u,
gij zijt toch eeuwiglijk verloren.*

Geloven is niet wat mooi klinkt of goed voelt. Ook niet wat vrienden je aanraden. Maar: zélf uit Zijn mond horen: 'Ik ben uw Heil'. Zo'n jongere heeft het stuur uit handen gegeven. Hij/zij bidt elke dag: 'Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal'. Geloven betekent: geloven wat Góð zegt.

Geloof jij dat?

MAARTEN LUTHER

vervolgverhaal

50

*een trouwe
dienstknecht van God*

H. van Dam

Rijk zijn Luther en Käthe niet. Daarom teelt Käthe zelf groenten in de tuin van het klooster. Zij bakt brood en brouwt bier. Zij houdt kippen en varkens.

Is het een wonder dat voor haar vaak 's morgens om vier uur de dag al begint? Als iedereen nog slaapt, is Käthe al bezig. Soms is Luther erg moedeloos. Er is ook zo veel tegenstand tegen het werk van de Hervorming. Dat geeft zoveel strijd. Maar dan is het Käthe, die hem probeert te bevoedigen. Dan wijst ze hem op de Heere,

Die sterker is dan alle vijanden. Eens zat Luther zo diep in de put, dat Käthe hem met haar woorden niet kon troosten. Toen ging ze naar buiten en deed op klaarlichte dag de luiken voor de ramen dicht. Dat deden ze vroeger altijd als er iemand gestorven was. Het was een teken van rouw. 'Waarom doe je dat?' vroeg Luther verbaasd toen ze weer binnenkwam. 'Nou', zei ze, 'jij denkt dat de Heere niet meer helpen kan; dan is Hij zeker dood'. Ineens werd het anders met Luther. Nee, de Heere kan niet sterven. Hij leeft! O, maar dan zal Hij op Zijn tijd ook uitkomst geven! Luther krijgt weer nieuwe moed.

Wat een goede en wijze vrouw heeft Luther gekregen!

Luther gaat weer op reis. Dat gebeurt wel vaker. Maar nu gaat hij op reis om iets anders te doen. Hij gaat met twee graven spreken die ruzie met elkaar hebben. Hij zal proberen om ze met elkaar te verzoenen. Käthe zal goed voor het gezin zorgen als hij weg is. Dat weet hij zeker. Hij kan alles aan haar over laten. Käthe ziet hem deze keer met een bezorgd hart weggaan. Haar man ziet er de laatste tijd niet zo best meer uit. Hij werkt ook zo hard. En dan nu weer zo'n moeilijke en lange reis...

Boekennieuws

"Ze horen bij ons?!"; pleegzorg en gastopvang in gezin, kerk en school; C.P.W. van den Berg en G.J. Verbruggen (red.); uitg. De Banier, Apeldoorn; 226 blz.; € 12,95.

Ze horen bij ons?!

Met meer dan gewone belangstelling hebben we dit boek als ambtsdrager én als pleegvader gelezen. Deze paperback geeft een schat aan informatie, allereerst voor echtparen die nadenken of hier een taak voor hen ligt. Vervolgens voor alle gast- en pleegouders, leerkrachten en docenten, ambtsdragers en andere geïnteresseerden.

Na twee inleidende hoofdstukken, waarin de huidige stand van zaken rond de Jeugdhulpverlening in Nederland beschreven wordt, volgen er nog vijftien boeiende hoofdstukken. Deel 1 (hoofdstuk 3-9) draagt de titel "Van Gastopvang tot pleegzorg". Alle vormen van pleegzorg komen aan de orde, waarbij de ervaringsverhalen van pleegkinderen, pleegouders en een eigenaar van een gezinshuis een bijzondere meerwaarde geven.

In deel 2 (hoofdstuk 10-13) over "Pleegzorg en kerk" komen Bijbelse overwegingen bij het beschikbaar stellen als pleegouder en de vragen die er zijn als niet-christelijke kinderen een plaatsje krijgen in onze gezinnen, aan de orde. In dit deel wordt onder meer informatie gegeven over de praktijk rondom een eventuele bediening van de Heilige Doop. Bijzonder treffend is de bijdrage van onze inmiddels overleden ambtsbroeder, ds. L. Terlouw, inzake het pastoraat bij pleegzorg. Op heel tere wijze worden er adviezen gegeven bij 'verlies' van ouderschap. De keerzijde van pleegzorg komt heel nadrukkelijk aan de orde. Ook zijn er mooie lijnen getrokken naar de ambtelijke praktijk rondom onze pleegkinderen. Met deel 3 (hoofdstuk 14-17) valt het licht op "Pleegzorg, gezin

en school". Geïllustreerd door vele praktijkverhalen is er aandacht voor eventuele andere (biologische, pleeg- of adoptie) kinderen in het gezin, de samenwerking met biologische ouders en andere betrokkenen rondom onze pleegkinderen en vervolgens de lijnen naar het onderwijs. Zeker nu er al heel wat pleegkinderen de schoolbanken van ons (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs vullen, lijkt me dat heel nuttig.

Samengevat, naar mijn weten is er niet eerder zo'n toegankelijk, eenvoudig en goed leesbaar boek over dit onderwerp voor onze achterban verschenen. De titel is daarbij heel treffend: de reden voor pleegzorg blijft verdrietig en heeft alles te maken met de gevolgen van de zonde. Tegelijk hopen we dat er (mede door dit boek) harten en huizen opengaan om (vaak beschadigde) kinderen een warm, christelijk 'nestje' te bieden.

ds. B. Labee, Veenendaal

"Zij zullen komen, vijftien preken vanuit de Rehobothkerk te Tholen; 302 blz.; € 16,50 excl. verzendkosten; bestellingen via e-mail: jctakershoek@hotmail.com of telefonisch: 0166-603004.

Zij zullen komen

Opnieuw is er een bundel met preken uit Tholen verschenen. Dit derde deel van "Zij zullen komen" bevat vijftien preken die in de periode 1990 tot 2003 uitgesproken zijn in de 'oude' Rehobothkerk aan de Hoogaarsstraat. Met grote betrokkenheid heeft J.C.T. Akershoek ook deze uitgave keurig verzorgd. De baten van de verkoop komen geheel ten goede van de Zending Gereformeerde Gemeenten.

We lezen in het boek preken van vijftien verschillende predikanten over vijftien verschillende stoffen. In al die verscheidenheid is de kern van de boodschap bij alle preken hetzelfde. De huidige predikant van Tholen, ds. P.D. den Haan, benoemt dit met één zin in het voorwoord: 'Het is God Die door Zijn soevereine genade, om het eeuwig welbehagen, in Zijn geliefde Zoon neerziet op een verloren zondaar'.

We laten de twee predikanten aan het woord, die in genoemde periode aan de gemeente verbonden waren. In zijn preek over Christus in de woestijn (Matthéüs 4:1-4) dringt ds. A.J. Gunst met liefde achter de kudde aan: 'Ik mag u in de Naam des Heeren verkondigen dat zondaren met God verzoend kunnen worden'. Duidelijk wijst hij aan dat het met een zondaar naar Christus heen moet: 'En wie bekend is gemaakt met de dodelijke plaag van z'n hart die gaat toch om bloed vragen en bloed benodigen'. Ds. C. de Jongste tekent in een pinksterpreek over Handelingen 2 drieërlei

uitwerking van de Pinkstergeest: 'Allen hadden ze vragen. Allemaal waren ze verward geworden. Maar de vragen waren bij velen overgegaan. (...) Waar heeft het u gebracht, gemeente? (...) Want de Heere laat het niet bij een oppervlakkige indruk in Zijn zaligmakende bediening'.

In verbondenheid aan de gemeente waarin ondergetekende geboren en getogen is, bevelen wij deze prekenbundel van harte aan. Voor velen zullen bij het terugdenken aan dit inmiddels verdwenen kerkgebouw dierbare herinneringen bovenkomen. Voor mezelf zijn daar ook onvergetelijke diensten geweest. Een wonder als de Heere voor een schuldige zondaar die overal buiten staat Zijn Woord opent.

Dat Woord is gelukkig niet aan een plaats gebonden. We hopen dat dit ook ervaren mag worden door de lezers en de hoorders van deze preken.

ds. S. Maljaars, Meliskerke

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Alblasserdam,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Berkenwoude en Utrecht,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Brant County (Ontario, Canada) en
Ridderkerk, ds. J.M.D. de Heer
te Middelburg-Centrum;
Te Den Haag-Scheveningen,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
Te Kampen, ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Te Nijkerk, ds. G. Hoogerland te Stolwijk;

Bedankt:

Voor Hilversum en Sint-Annaland,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Leiderdorp,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Voor Naaldwijk,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen;

Voor Scherpenisse,
ds. J. van Laar te Rijssen-West;
Voor Zwijndrecht,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

AFSCHIEDSDIENST WESTERKERK UTRECHT

Op zaterdag 6 januari neemt onze gemeente afscheid van de Westerkerk. In de afscheidsdienst die om 14.30 uur begint, hoopt de consulent, ds. W.A. Zondag voor te gaan.
Meer dan vijftig jaar kwam de gemeente samen in dit gebouw. Op 9 maart 1967 werd het gebouw in gebruik genomen in een dienst waarin ds. C. Harinck voorging. Hij preekte uit Haggai 2 vers 10: 'En in deze plaats zal Ik vrede geven'.
In verband met de geplande verhuizing naar Leidsche Rijn is het kerkgebouw verkocht. De gemeente vindt haar onderkomen tijdelijk in de Torengleinkerk, Schoolstraat 5 in Vleuten.

Met enige weemoed verlaat de gemeente het gebouw, omdat de Heere aan deze plaats was en Zijn zegen gaf. Anderzijds ziet de gemeente uit naar een nieuwe plaats van samenkomen in een ander deel van de stad Utrecht.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Utrecht

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 167, **gemeente DEN HELDER.**

Belast met het regelen van preekbeurten is nu: A.J.H. Sluiter, Bassingracht 36, 1781 CG Den Helder, tel. (0223) 615925, e-mail: ggdhprekbeurten@solcon.nl

* Pag. 260, **gemeente LEERDAM.**

Scriba is nu: L.J. van Belzen, Roekstraat 11, 4143 AA Leerdam, tel. (0345) 228517, e-mail: vanbelzen@ggleerdam.nl
Belast met het regelen van preekbeurten is nu: P.D.C. Verrips, Recht van ter Leede 42, 4245 KB Leerbroek, tel. (0345) 599695, e-mail: verrips@ggleerdam.nl

Berichten

GESPREKSGROEP VOLWASSENEN MET ADHD

De gespreksgroep voor volwassenen met ADHD voorziet in een behoefte. Ze vinden herkenning bij elkaar en wisselen ervaringen en tips uit.

Deelnemers en gespreksleider zien uit naar nieuwe deelnemers. Op donderdagmorgen 15 februari is de eerstvolgende bijeenkomst in Wijk en Aalburg.

Bent u of kent u een volwassene met ADHD, die behoefte heeft aan contact met mensen in een vergelijkbare situatie? Dan komen we graag met u in contact. U bent van harte welkom.

Kijk voor meer informatie op www.helpendehanden.nl/gespreksgroepen of neem contact op met Inge van Hell via w.vanhell@helpendehanden.nl of (0348) 48 99 70.

DE VLUCHTHEUVEL BIEDT HULP

Al ruim 35 jaar biedt De Vluchtheuvel professionele hulp binnen onze kerkelijke gemeenten. Ieder jaar zijn er ongeveer 1000 hulp- en adviesvragen. Iedereen kan een beroep doen op hulp bij huwelijks- of gezinsproblemen, opvoedingsvragen, gevolgen seksueel misbruik, seksverslaving, eenzaamheid, depressieve klachten, andere psychische problemen, rouwverwerking, identiteitsvragen, enzovoort. Bij De Vluchtheuvel kunnen zowel jongeren als volwassenen hulp vragen. Er is meestal een gesprekslocatie bij u in de buurt. Uiteraard is de privacy volledig gewaarborgd.

De financiering van de hulpverlening via het deputaatschap DMZ wordt afgebouwd, maar de band tussen DMZ en De Vluchtheu-

vel blijft. Diverse belangrijke taken van De Vluchtheuvel worden ook in de toekomst bekostigd. Maar vanaf 2018 moeten gemeentelieden die hulp vragen bij De Vluchtheuvel dit zelf bekostigen. Om hierin tegemoet te komen heeft De Vluchtheuvel afspraken gemaakt met veel plaatselijke kerkenraden. We verwachten dat nog meer kerkenraden zullen volgen. Hierdoor kunnen gemeentelieden worden geholpen tegen een gereduceerd tarief. Dat voorkomt zorgmijding. Uitgangspunt is dat de kosten nooit een belemmering mogen zijn om hulp te vragen.

Voor nadere informatie of hulpvragen kunt u op werkdagen tijdens kantooruren bellen naar: 0113-213098 of u aanmelden via de website: www.stichtingdevluchtheuvel.nl. De Vluchtheuvel is er ook voor advies aan ambtsdragers.

WERKGROEP VOOR STUDENTEN

Studeer je en ben je op zoek naar een studentenkring in (de buurt van) de stad waar je studeert? Kijk dan voor meer informatie en data op onze website:
www.werkgroepstudenten.nl

UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 26 januari van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten.

De conferentie begint met een maaltijd. Ds. G. Clements verzorgt hierna een lezing over het thema "Evangelie in de eindtijd. De einden der aarde bereikt?". Jan-Kees Kooijman verzorgt het coreferaat. Na de pauze volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de sprekers.

Plaats: Driestar Educatief, Gouda.

Tijd: inloop vanaf 17.00 uur; opening: 17.30 uur; maaltijd: 17.45 uur; aanvang lezing: 19.00 uur; sluiting om ca. 21.45 uur.

Kosten: € 5,- p.p. (graag vooraf overmaken op IBAN: NL27RABO0322429994 t.n.v. Studerenden Ger. Gem., o.v.v. voor- en achternaam.

Aanmelden kan via onze website www.werkgroepstudenten.nl tot uiterlijk 22 januari. Op onze website kun je meer informatie over de conferentie vinden.

ZANGBIJEENKOMSTEN

Ede

Kerstzangavond (koor- en samenzang) op zaterdag 23 december, aanvang 19.30 uur, in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente te Ede, m.m.v. gemeentekoor Sela te Ede en Maurits Bunt, orgel. Collecte t.b.v. actie Winterhulp Roemenië van Samarita (i.s.m. Bijzondere Noden).

Middelburg

Kerstzangmorgen op dinsdag 26 december, aanvang 10.00 uur, in de Ter Hoogekerk van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-C, m.m.v. het chr. gemengd koor Sursum Corda, organist Maurits Kruis, het kinderkoor Blijde Stemmen en organist Jouke de Bel. Opening door ouderling J. Nijssse. Collecte voor het diaconaal gastenhuis De Oase te Ouddorp.

Middelburg

Kerstzangavond op dinsdag 26 december, aanvang 19.30 uur, in de Nieuwe Kerk te Middelburg, m.m.v. het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland en organist Martin Weststrate. Algehele leiding: ds. G.J. Baan. Collecte t.b.v. stichting Hudson Taylor en Siloah.

Rhenen

Oudejaarszangavond op zaterdag 30 december, aanvang 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen. Opening, meditatie en sluiting door ds. W. Mouw. Organist: Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. het diaconaal gastenhuis De Oase te Ouddorp.

Rijssen

Kerstzangavond (koor- en samenzang) op zaterdag 23 december, aanvang 19.00 uur, in de Zuiderkerk van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Z, m.m.v. het gemengd koor Cantica, het Noordermannenkoor en organist Jan-Geert Heuvelman. Meditatie door ds. J. van Laar.

Waarde

Kerstzangavond op zaterdag 23 december, aanvang 19.30 uur, in de Adullamkerk van de Gereformeerde Gemeente te Waarde, m.m.v. het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland en organist Martin Weststrate. Opening door ds. D.W. Tuinier. Collecte t.b.v. bouwfonds.

Werkendam

Koor- en samenzangavond t.g.v. van Kerst op zaterdag 23 december, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam, m.m.v. mannenensemble Ethan uit Noordeloos, jeugdkoor Asaf en jongerenkoor Cantilena uit Werkendam met als organist Anton de Raad. Leiding en meditatie door ds. M. Karens. Collecte t.b.v. Woord en Daad en het diaconaal gastenhuis De Oase te Ouddorp.

JEUGDWERKACTIE

Deelname aan de training, zoals bedoeld in het in De Saambinder van 7 december geplaatste bericht 'Training Human Dynamics t.b.v. de jeugdwerkactie', is kosteloos.

PROMOTIE

Op 5 december promoveerde ons gemeentelid Wim Pomp aan de Rijksuniversiteit te Leiden. De titel van zijn proefschrift luidt: Physics Implications of Shape on Biological Function. De samenvatting van het proefschrift werd als volgt weergegeven: 'Het proefschrift past natuurkundige principes toe op biologie door het overwegen van de invloed van de vorm van structuren van biologische vormen. Ideeën zijn toegepast op cellulair en kleiner niveau. Door natuurkundige modellen te ontwikkelen was de promovendus in staat belangrijke parameters van de systemen waarnaar hij gekeken heeft te kwantificeren. Dit stelde hem in staat om kwalitatief te beweren dat de vorm van een cel een belangrijke parameter is in de biologische functie. De kerkenraad wil Wim van harte feliciteren

Op 't geluid der hemelkoren

Op 't geluid der hemelkoren,
op 't gelei van Jacobs ster,
dat wij 't Kindeke, ons geboren,
biddend naad'ren, schoon van ver!
Gods- en Mensenzoon te zaam,
WONDERLIJK! dat is Zijn naam!

In die nederige woning
ligt, van zicht'bre glans ontbloot,
Gods Gezalfde, Sions Koning,
de Eéngelboorne in 's Vaders schoot!
Die van ouds genaamd werd RAAD,
't Woord, door Wie de wereld staat!

Laat ons blijde, maar met beven,
lof en prijs, en hulde biên
aan die Zoon, van God gegeven,
arm en klein, op moeders kniën! –
want Zijn hand bestiert ons lot,
en Zijn Naam is **STERKE GOD!**

In de tijd werd Hij geboren,
aan Zijn eigen woord getrouw;
de Eerstgeboren, de Uitverkoren,
als 't beloofde Zaad der vrouw
aan de vaad'ren toegezeid,
VADER, Zelf, DER EEUWIGHEID.

Eeuwig moet dat Kind regeren,
Spruit en Hoofd van Davids huis!
Alles zal Hij overheren
door de zwakheid van een kruis!
Schoon Hij aanstoot brengt, en 't zwaard,
VREDEKONING toch op de aard!

Wonderlijke! Raad! Almachtig!
Eeuwenvader! Vredeheer!
aan de nacht des heils gedachtig,
vallen we in aanbidding neer
voor de Meester van 't heelal
in de Bethlehemse stal!

Isaac da Costa

met deze promotie en zijn bijdrage aan de wetenschap. Dat de woorden van Psalm 111:10a en Spreuken 1:7a hem op zijn verdere levensweg zouden mogen vergezellen: De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid/wetenschap.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Krimpen a/d IJssel

Kerkdiensten

ZONDAG 24 DECEMBER 2017

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. W. Harinck; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Arnhem 10.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Beens; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Berkenwoude 10.00 uur ds. M.H. Schot en 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.30 uur ds. J. Driessen; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-West 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. H. Brons; Den Haag-Scheveningen 18.30 uur ds. M.H. Schot; Deventer 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dinteloord 18.30 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. E. Bakker; Drachten 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Ede 9.30 uur ds. B. Labee en 16.00 uur ds. M. Joosse; Enschede 16.00 uur ds. C.A. van Dieren; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Goudswaard 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenpolder 18.00 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. H. Brons en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Herkingen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; Hilversum 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 18.30 uur ds. A. Schot; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Hoogvliet 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Kamperland 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.15 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schot; Kortgene 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. J. van Laar; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 15.30 uur ds. C. Sonneveld; Middelhamnis 9.30 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds.

W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Nieuwddorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwe-Tonge 10.00 uur ds. J. Schipper en 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 19.00 uur ds. B. Labee; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Opperdoes 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 14.30 uur ds. J. Schipper; Oostkapelle 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Poortugaal 15.30 uur ds. P. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. D.W. Tuinier en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. M.H. Schot; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 18.00 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 15.30 uur ds. S. Maljaars; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse en 14.30 uur ds. C. Harinck; Scherpenzeel 18.30 uur stud. M. Blok; Sint Annaland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Sliedrecht 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. M. Blok; Spijkenisse 16.00 uur ds. W. Silfhout; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B.J. van Boven; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. H. van der Heiden; Utrecht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Veenendaal 9.30 uur ds. M. Joosse en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Wierden 9.30 uur ds. C.A. van Dieren en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar.

MAANDAG 25 DECEMBER 2017 1E KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 15.00 uur stud. H.J. Agteresch; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen

10.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 9.30 en 14.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. J. Driessen en 15.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Drachten 9.30 en 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuzen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 15.30 uur ds. C. Harinck; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 14.30 uur ds. K. Boeder; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 14.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. G.J. Baan; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuw-Beijerland 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Nieuwddorp 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 16.30 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 17.00 uur ds. C. Sonneveld; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 17.00 uur ds. W. S. Maljaars; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 14.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Oude-Tonge 14.30 uur stud. M. Blok; Poederoijen 14.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 14.00 uur ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur stud. M. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur (H.D.) ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 15.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds.

S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Centrum 9.30 en 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. J. Mijnders en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Scherpenzeel 11.30 uur ds. E.J. Boudewijn en 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw en 18.30 uur ds. M. Joosse; Utrecht 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.00 uur ds. J. de Kok; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 26 DECEMBER 2017 2E KERSTDAG

Barneveld-Centrum 9.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 uur stud. H.J. Agteresch; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 10.00 uur ds. S. Maljaars; Dirksland 10.00 uur ds. K. Boeder; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Hoofddorp 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoogeveen 9.30 uur ds. D. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Nijkerk 11.15 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Opheusden 10.00 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Poortvliet 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Rheden 10.00 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 ds. S.W. Janse; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenisse 9.30 uur ds. A.J. de Waard; Scherpenzeel 10.00 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Tholen 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 uur stud. M. Blok; Waardenburg 10.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 24 DECEMBER 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten.

MAANDAG 25 DECEMBER 2017 1E KERSTDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 13.00 uur (Kerstfeest met de kinderen) evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

DINSDAG 26 DECEMBER 2017 2E KERSTDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur (Kerstfeest met de kinderen) evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Familie, vrienden en bekenden,
Gezegende gedenkdagen. Gods genade-
leiding voor de toekomst.

ds. P. Blok

Wij wensen familie, vrienden en bekenden
gezegende kerstdagen toe en Gods
onmisbare zegen voor het nieuwe jaar.

J. Honkoop
J. Honkoop-Dijkhuizen
's-Gravenhage

**Reformatische Zorgboerderij
'de 3 margen' vraagt begeleider (m)**

voor de zaterdag, eventueel
woensdagmiddag en in schoolvakanties.
Kijk voor info op www.de3margen.nl
Fam. C. Meerkerk, tel. 0184-683390

Wij wensen u Gods onmisbare zegen
toe bij de aanstaande gedenkdagen van
Christus' komst in het vlees, en tevens
Zijn zegen en nabijheid in het jaar onzes
Heeren 2018.
Hartelijk willen wij ook bedanken voor de
goede wensen die wij ontvangen hebben.

Fam. ds. J. Driessen-van Liere,
Reigershof 2, 2751 CV Moerkapelle

Met dank voor alle goede wensen, door
mij ontvangen, wens ik wederkerig
mijn familie, vrienden en bekenden van
harte de zegen van de Heere voor de a.s.
Kerstdagen en het nieuwe jaar 2018 toe.

ds. H. Paul, Moerkapelle

Te huur woonruimte in het buitengebied
tussen Lunteren en Edeveen.

Tel. 06-40371401

**Ambtskleding
Kostuums en shirts op maat**

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

**Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!**

Opruiming, vele kostuums, shirts 50% korting.
Bij aankoop van een standaard kostuum een
GRATIS STRIJKVRIJ overhemd t.w.v. € 54,95

A. Comrie

Verhandeling van enige
eigenschappen van het
zaligmakend geloof.

Lezen aan de hand van vragen. U
zult merken dat u de inhoud van
dit boek op prettige wijze eigen
maakt. Probeer het eens.

www.cursussenoudvaders.nl

0118-583025 0172-532796

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

Wacht niet, maak een afspraak bij u thuis.
Onze TOPCOLLECTIE PVC VLOEREN
incl. egaliseren en vakkundig leggen
€ 49,95 per m²
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

**Te huur De Valk/Lunteren, dichtbij
BOS/HEI**, mooi gezellig ingerichte
vak. woning, max. 5 pers. (evt. tijdelijk)
Tel. 06-23696469/0318-461624

**Boekhandel
De ZONNEBLOEM**
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Te huur: nieuw chalet, 6 p, 3 slpk, van alle gemakken voorzien, o.a. combimagnetron en vaatwasser, met tuinhuis. Toilet en bedden op seniorenhoogte, met kinderbedje en kinderstoel. Voor een heerlijke strandvakantie in Zeeland, vlakbij Zoutelande op Walcheren, 10 minuten lopen van het zonnige zuiderstrand. Gelegen op park met o.a. recreatieteam, binnen- en buitenspeeltuin. Ideaal voor gezinnen met kinderen. Voorkom teleurstelling en boek nu alvast voor de komende mei- en zomervakantie!

Meer info: 06-34784437 of
www.zeeuwshuisjeachterdeduinen.nl

LEVERBAAR
Octavius Winslow
Morgengedachten deel 1
van € 24,95 **nu voor € 19,95**
Avondgedachten deel 2
van € 29,95 **nu voor € 24,95**
SAMEN VAN € 54,90 NU VOOR € 44,90
Uw voordeel = € 10,00
Geldig tot 31-12-2017 (franco)

WB Boekhandel Uitgeverij
van Wijngaarden

Vliegersvelderlaan 15, 3771 XE Barneveld
Tel. 0342-417335 / 06-22306378

Te huur ruime vakantiewoning voor
2 pers. in het buitengebied van Rijssen.
www.weidehoeverijssen.nl
Tel. 06-82713122

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Heeft vacatures voor:

Administratief medewerk(st)er
en
Relatiebeheerder

Minimaal MBO-4 werk- en denkniveau

De belangrijkste taken zijn:

- ✓ Verwerken administraties
- ✓ Samenstellen jaarrekeningen
- ✓ (Vorbereiden van) belastingaangiften
- ✓ De relatiebeheerder is het vaste aanspreekpunt voor relaties

Parttime werken behoort tot de mogelijkheden.

Reacties, bij voorkeur per mail, naar:

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Willem de Zwijgerweg 113

4191 WD Geldermalsen

Tel: 0345-581571

info@debruinadministratie.nl

www.debruinadministratie.nl

Vakantie in de Duitse Pfalz?
De eerste reserveringen voor 2018 zijn al gemaakt... Wij verhuren twee ruime **vakantiewoningen** in de overweldigende natuur van het Nordpfalzerbergland: uitgestrekte wandel- en fietspaden in de directe omgeving, historische plaatsen (Heidelberg, Trier, Worms) op dagtocht afstand. Wij verhuren ook **fietsen!** Rust, natuur en cultuur.
Info: www.beth-etham.de of tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

Stichting China
Veenendaal

Donkere wolken boven christenen in China!

De overheid wil controle over alles wat met godsdienst te maken heeft. Kwetsbare kinderen krijgen een maaltijd op school De Kandelaar.

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China

STEUNEN WAAR

HET NODIG IS

Vast gelopen of hulp nodig? Worden de zorgen te groot of het verdriet te zwaar? Bloei Psychosociale Hulpverlening biedt hulp wanneer het even niet meer gaat en staat open voor iedereen die ondersteuning, advies of begeleiding wenst.

Ik, Dorathé, bied begeleiding aan kinderen, jongeren en volwassenen. In de ondersteuning richt ik mij o.a. op:

- Familie/relatieproblemen
- Persoonlijke problemen
- Rouw en verlies

Kijk voor het uitgebreide aanbod op
www.bloeihulpverlening.nl of bel
naar 06-36462176 en maak vrijblijvend
een gratis kennismakingsgesprek.

Dorathé van Leeuwen
Waterschans 24
3905 XR Veenendaal

NEDERLAND - EVANGELISATIELAND

OOK DE STAD ROTTERDAM HEEFT EVANGELISATIE HARD NODIG!

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN (EVGG)
ZIET DAAROM UIT NAAR DE BENOEMING VAN EEN

Het evangelisatiewerk in Rotterdam vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de evangelisatiecommissie (CEC) van de classes Rotterdam en Ridderkerk. De veldwerker draagt zorg voor verdere uitbouw van de bestaande evangelisatieactiviteiten.

De veldwerker is gezichtsbepalend voor het werk vanuit 'In de Gouwstraat' en beschikt minimaal over:

- uitstekende sociale en communicatieve vaardigheden;
- HBO werk- en denkniveau, bij voorkeur theologische opleiding;
- ervaring met evangelisatiewerk;
- flexibele en creatieve instelling.

Tot het takenpakket behoort onder andere:

- straat- en bezoekwerk;
- leiding geven aan Bijbelstudies;
- verzorgen van themabijeenkomsten;
- ontwikkelen van nieuwe activiteiten.

VELDWERKER

VOOR 24 TOT 32
UUR PER WEEK

Het betreft in eerste instantie een projectbenoeming voor maximaal 3 jaar. Een assessment is onderdeel van de sollicitatieprocedure. Verdere inlichtingen zijn te verkrijgen bij de heer G. Geijtenbeek, algemeen secretaris EVGG, telefoon 06-37180628 of de heer A.J. van Rijs, secretaris CEC, telefoon 0186-692213.

De kandidaat is lid van de Gereformeerde Gemeenten (bij voorkeur ambtsdrager) en herkent zich in de wijze waarop de evangelisatieopdracht vanuit onze gemeenten inhoud krijgt. Spreekt deze vacature je aan en ben je van harte verbonden aan Schrift en belijdenis? Solliciteer dan voor 13 januari 2018. Je sollicitatiebrief en CV -met opgave van kerkelijke referentie(s)- ontvangen wij graag via sollicitatie@evgg.nl

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

HARTELIJK WELKOM OP DE

Landelijke Israëldag

NIEUWE LOCATIE

Ger. Gem. Tricht-Geldermalsen
(Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen)

D.V. VRIJDAG
29 DECEMBER
2017

Aanvang 10.00 uur,
vanaf 9.15 uur
inloop met koffie

■ Ochtendprogramma (10.00-12.00 uur)

- Interview met ouderling Zhenya Sirotsky, ds. A. Margulis en ds. D. de Wit
- Bijdrage van het Israëlprojectkoor o.l.v. M. Heidekamp
- Presentatie nieuwe uitgave
- Parallel: programma voor kinderen (aanmelden via site)

■ Pauze

- Koffie, thee en soep gratis
- Verschillende soorten broodjes te koop
- Verkoopstands met (Israël)kaarten, boeken en producten

■ Middagprogramma (13.30-15.00 uur)

- Update door ds. W. Silfhout over het werk in Nazareth en opleiding M.L. Dekker tot predikant
- Vertelling door ds. C.J. Meeuse

Informatie over bereikbaarheid en kindercrèche kunt u vinden op onze website!

Spaarbusjes kunnen, gedurende de inloop (vanaf 9.15 uur) geleased worden in de hal van de kerk. De opbrengst is bestemd voor een herdruk van de Hebreeuws Delitzsch-vertaling (Nieuwe Testament).

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
LITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meer informatie: www.israeldag.nl - T 0348-489929

Help een kind als Ernestine

aan eten en Bijbels onderwijs!

Ernestine uit Malawi is tien. Ze is straatarm en woont in een schamel hutje. Ze zorgt al jaren voor haar twee broertjes. Vaak eten ze maar één keer per dag. Het is haar droom om juf te worden en kinderen over de Heere Jezus te vertellen. Daarom wil ze graag naar school! Helpt u kinderen als Ernestine met voedsel, kleding, medische zorg en (Bijbels) onderwijs?

voor **€15,-** geeft u al 3 kinderbijbels!

Stéphanos
www.stephanos.nl

Presentatie? 06 - 301 671 72 of voorlichting@stephanos.nl

ANBI

Maak uw bijdrage over op
IBAN NL74 RABO 0335 3074 50
t.n.v. Stichting Stéphanos
of doneer online!

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedings-ondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gespreklocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 92
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkse Nederhemert Nrd. Papendrecht

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Wardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begravenisondernemingdejongh.nl

HELPT U MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven daar goed te besteden!
Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN HEIDELBERG & DORDRECHT

Een noodkreet uit Malawi!

Help de allerarmsten

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church of Malawi.

Meld u aan als donateur of steun ons werk door een gift over te maken op rekeningnummer:

NL57 RABO 0161 4855 02
t.n.v. Stichting Timotheos o.v.v. 'Help de allerarmsten'.

Adopteer een:
- groep kleuters
- (wees)kind
- scholier

Timotheos investeert in:
- Onderwijs
- Weezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

ANBI

Comite vzw aanbeveling mev. S.M. Aleman - van Herpen | prof. dr. A. Baars | ds. R. Bakker | ds. G. Beens | dr. R. Bisschop | ds. J.G. Blom | ds. J. den Boer | ds. A.J. Britstra | ds. T. Dorresteyn | dr. W. Fieret | ds. E. Hakvoort | prof. dr. W.J. op 't Hof | ds. C.L. Onderdelinden | ds. A. Schot | ds. A.C. Uitslag | ds. K. Veldman | ds. A. Vlietstra | mr. L. Vogelaar | ds. J.A. Weststrate

Timotheos
www.timotheos.nl - voorlichting@timotheos.nl

Ben jij **Verzorgende-IG?**

Solliciteer dan via werkenbij.cedrah.nl

Cedrah
Wonen - Zorg - Diensten

STICHTING VRIENDEN VAN
de Matthew Henry

“Verstaat jij ook hetgeen jij leest?”

U kent de Matthew Henry als eenvoudig en pastoraal getoonzet. Help mee de rijke inhoud van deze Bijbelverklaring ook voor de miljoenen christenen in Indonesië toegankelijk te maken, in hun eigen taal.

Steun het vertaalproject met uw gift!
IBAN NL68 RABO 0143 0706 30

info@vriendenvandematthewhenry.nl
www.vriendenvandematthewhenry.nl

Ben jij Verpleegkundige?

Solliciteer dan via werkenbij.cedrah.nl

WERK · ZIEG · BIJSTEN

SELECTIE HERENKOSTUUMS, COLBERTS EN WINTERJASSEN

HALVE PRIJS

KLEIN KLEDING

SLIEDRECHT - ZIERIKZEE

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

 begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Er is verwachting!

Het kerstfeest laat zien dat er licht is in een donkere, zondige wereld. Simeon zong over 'een Licht, tot verlichting der heidenen', omdat hij met eigen ogen de Zaligmaker had gezien.

De geboorte van de Heere Jezus in je hart brengt licht in de duisternis. Die boodschap geven we jongeren graag mee. Het mag hen verwachting geven in een moedbenemende wereld. Deze boodschap van genade klinkt in het jeugdwerk, in het gezin en in de kerk. De Jeugdbond ondersteunt jongeren en hun opvoeders daarin graag. Opdat 'zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten'. Dan is ons werk rijk gezegend.

Hartelijk dank voor alle betrokkenheid bij het jeugdwerk in 2017. Uw financiële steun, inzet en gebed maakt dit werk mogelijk.

Namens bestuur en medewerkers,
Laurens Kroon – directeur

verbindt jongeren

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
AKTIE
beveiliging
Elektra
Ventilatie
Loodgieter

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

**Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:**

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

H Heijkop
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Bameveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

**Doorlopend
ruime collectie
nieuwe en
gebruikte orgels
op voorraad.**

**Bezoek
vrijblijvend onze
showroom.**

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel 0317-612010
www.orgelcentrum.nl

specialist in christelijke ggz

**samen op weg
naar herstel**

Bij Eleos weten we dat geloof en psychisch functioneren
onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.
Of, en in welke mate, uw geloof een rol speelt in
uw behandeling bespreken we samen met u.

**U vindt ons bij u in de buurt of via www.eleos.nl
welkom@eleos.nl t 088 - 892 12 13**

Eleos is bekroond met het Gouden Randje voor meest gewaardeerde GGZ-instelling
en het keurmerk Beste Werkgevers volgens Effectory en Intermediair.

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-5773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

De reis naar Bethlehem

Zouden Jozef en Maria geweten hebben dat de Messias in Bethlehem geboren moest worden? En dat ze daarom niet onaangenaam verrast werden door het bevel van de Romeinse keizer, maar juist verblijd reisden?

Wat we weten

Meerdere zaken zijn opmerkelijk rond de geboorte van de Zaligmaker in Bethlehem. Allereerst dat in het Evangelie alleen Lukas hierover spreekt. De arts 'hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht', schrijft de bekende eerste zeven verzen in Lukas 2. Matthéüs geeft als een echte Jood een geslachtsregister en noemt in één vers de geboorte van de Heere Jezus. Markus zwijgt erover. Johannes schrijft in het eerste hoofdstuk rijke woorden maar onthoudt ons de geschiedenis van de geboorte van Zijn Meester. Vervolgens is het opmerkelijk dat Lukas zo sober is in zijn beschrijving. We belijden dat de Heilige Schrift door Gods Geest is geïnspireerd. Maar, menselijk gesproken, vreest Johannes teveel woorden te gebruiken? Hij spreekt niet over de *machtige* keizer en zijn *geweldig* rijk, van de *vrome* Maria en de *moeilijke* reis of van de *nederige* kribbe. De omstandigheden van Jezus' geboorte worden heel summier beschreven. Tenslotte is het opmerkelijk dat we de Naam missen. Of is het u nooit opgevallen dat de Naam van God niet genoemd wordt? Als na 4000 jaar van verwachten God Zijn belofte vervult, ontbreekt Zijn Naam... Wat we dus weten, is heel beperkt. Augustus, de Verhevene, krijgt aandacht. Op het

knippen van zijn vingers komt de wereld in beweging voor een registratie. Het is bijna ironisch als we lezen dat Jozef, uit het huis en geslacht van David, ook met Maria naar Bethlehem trekt. Twee mensen uit het roemrijke koningshuis van David verlaten Nazareth als de keizer het zegt. Maar het is de vervulling van de Schrift: 'Want er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï, en een Scheut uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen'.

Wat we niet weten

Op welke wijze dit paar gereisd heeft en hoe ze innerlijk gesteld waren, weten we niet! Zou er een rijdier voor de zwangere Maria geweest zijn? Als liefhebber van oude Bijbelse platen (waar ondermeer de Statenbijbels vroeger mee werden geïllustreerd) kun je je verbazen over afbeeldingen. Met name in zogenaamde 'kinderbijbels' wrijf je soms de ogen uit over onjuistheden en verzinsels die niet te herleiden zijn op Gods Woord. Dat Jozef en Maria geweten hebben dat de Messias in Bethlehem geboren moest worden, zou goed kunnen. De overpriesters en Schriftgeleerden in Jeruzalem wezen onmiddellijk naar Micha 5 vers 1: 'En gij Bethlehem, gij land van Juda, zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen, Die Mijn volk Israël weiden zal' (Matthéüs 2 vers 6). Maar ware Godsvreze geeft te allen tijde een nauwe band met de Heilige Schrift. Die kennis van de Bijbel blijkt onder meer uit de Lofzang van Maria (Lukas 1 vers 46 tot 55). Zo bezien lijkt het inderdaad aannemelijk dat ze verblijd zijn geweest dat de Heere dwars door de zogenaamde wereldregering heen, Zijn raad volvoert. Dat een poosje de vermoedelijke dorpsroddel in Nazareth achterbleef. Dan hebben ze niet gezocht maar gezongen (al was het een andere berijming dan 1773): 'Heilig zijn, o God, Uw wegen; niemand spreek' Uw hoogheid tegen!' Maar opnieuw, we lezen van die innerlijke zielsgesteldheid van Jozef en Maria niets. Dan moeten we het ook maar laten rusten. Want ook de ware koningskinderen, al weten ze dat het naar de Schrift is, zijn het niet altijd eens met de weg die de Heere gaat...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.